

Forslag til endring i forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP-forskriften)

Miljødirektoratet foreslår å endre forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP-forskriften) for å gjennomføre en EU-forordning om å innføre nye fareklasser i CLP i norsk rett.

Den nye EU-forordningen innebærer at EU-kommisjonen innfører nye fareklasser for å identifisere og faremerke stoffer som hormonforstyrrende eller miljøskadelige. Gjennom å identifiseres disse stoffene og kommunisere farene forventer vi at stoffene i større grad håndteres riktig slik at skader på helse og miljø minimeres. Miljødirektoratet sender med dette forslaget om å gjennomføre EU-forordningen i norsk rett gjennom CLP-forskriften § 1 på høring, i henhold til Norges forpliktelser etter EØS-avtalen. Vi antar at endringen i det norske regelverket for å gjennomføre EU-forordningen ikke medfører store økonomiske konsekvenser for virksomheter i Norge. Regelverket må gjennomføres i Norge, og norske bedrifter må uansett oppfylle dette for å få tilgang til de europeiske markedene.

Vi ber om kommentarer til forslaget innen 6. mars 2023.

Bakgrunn

Forskrift 16. juni 2012 nr. 622 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP-forskriften) gjennomfører forordning (EF) nr. 1272/2008 (EUs CLP-forordning) i Norge.

Klassifisering og merking er et viktig risikoreduserende verktøy som bidrar til at stoffene kan brukes og håndteres på en forsvarlig måte. Flere andre regelverk, deriblant kjemikalierregelverket REACH og regelverket om farlig avfall, bygger videre på reglene om klassifisering og merking i CLP. Klassifisering og merking vil også ha positive virkninger på helse og miljø fordi det over tid vil fremme erstatning av de farligste stoffene med mindre farlige stoffer.

EU-kommisjonens innføring av de nye fareklassene i CLP-forordningen følger opp sentrale forpliktelser i EUs kjemikaliestrategi for bærekraft, som er en byggestein i den europeiske grønne given (Green Deal). Fareklassene skal øke beskyttelsen av forbrukere, sårbare grupper og arbeidstakere fra de mest skadelige kjemikalier og er viktige for å nå målet om null kjemisk forurensning i miljø. De nye fareklassene er et resultat av omfattende vitenskapelige diskusjoner. EU-kommisjonen har også rådført seg med berørte parter underveis i utviklingen av forslaget. Et forslag til EU-forordning om de nye fareklassene var på internasjonal høring fra 20. september 2022 til 18. oktober 2022. EU-kommisjonens konsekvensutredning for innføringen av de nye fareklassene ble offentliggjort 19. desember 2022¹.

De nye fareklassene vil gi alle brukere, spesielt forbrukere, arbeidstakere og bedrifter, lettere tilgang til informasjon om kjemikalier med hormonforstyrrende eller miljøfarlige egenskaper.

¹ [Proposal for CLP revision \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/chemicals/policy/proposals-revisions/clp-revision/)

Norsk miljøgiftpolitikk har svært lenge² hatt fokus på å identifisere stoffer med hormonforstyrrende eller miljøfarlige egenskaper gjennom den norske prioritetslista. Norske myndigheter har også arbeidet for strengere reguleringer av prioritetslistestoffer. Vi har bidratt aktivt i det europeiske arbeidet med å utvikle de nye fareklassene i CLP for stoffer med hormonforstyrrende eller miljøgiftegenskaper.

I Europa har stoffer blitt identifisert for persistent, bioakkumulerende og giftig (PBT) eller svært persistent og svært bioakkumulerende (vPvB) eller hormonforstyrrende egenskaper siden henholdsvis 2008 og 2014, i tråd med forordning (EU) 1907/2006 (REACH-forordningen) artikkel 57 (d), (e) eller (f). Stoffer med persistent, mobil og giftig (PMT) eller svært persistent og svært mobil (vPvM)-egenskaper har blitt identifisert i tråd med REACH-forordningen artikkel 57 (f) siden 2019. Stoffer med disse egenskapene kan utgjøre en fare for helse eller miljø. Det er derfor viktig og nyttig for samfunnet å få informasjon om et stoff eller en stoffblanding har disse helse- eller miljøfarlige egenskapene.

Miljødirektoratet antar at EU-forordningen som innfører de nye fareklassene vil bli vurdert å være EØS-relevant og at den derfor vil bli tatt inn i EØS-avtalen. Dette vil si at Norge da er forpliktet til å gjennomføre den i norsk rett. Vi regner det som sannsynlig at forslaget vil vedtas av Rådet og Europaparlamentet i sin foreliggende versjon. Vi gjennomfører derfor høring slik at en endringsforskrift kan bli klar i tide for innlemmelse, og for å ivareta at aktører får informasjon om det nye regelverket. Hvis det blir vesentlige endringer i den endelige EU-rettsakten, vil det måtte gjennomføres ny høring i Norge.

Hovedinnholdet i reguleringen

Forordningen innebærer at EU-kommisjonen innfører nye fareklasser og -kriterier for hormonforstyrrende egenskaper for helse eller miljø. EU-kommisjonen innfører også nye fareklasser og -kriterier for miljøfarlige egenskaper slik som persistente, bioakkumulerte og toksiske (PBT), veldig persistente og veldig bioakkumulerte (vPvB), persistente, mobile og toksiske (PMT) eller veldig persistente og veldig mobile (vPvM). Stoff eller stoffblandinger skal faremerkes for disse egenskapene med nye EUH-faresetninger som ikke er oversatt til norsk enda. I EU-kommisjonens forslag er det lagt opp til overgangsperioder på mellom 24 og 60 måneder. Hovedinnholdet i de nye fareklassene beskrives under. Vi viser til EU-kommisjonens forslag for ytterligere detaljer.

Hormonforstyrrende egenskaper

Stoffer som er kjent eller antatt å være hormonforstyrrende for menneskers helse eller i miljøet skal klassifiseres hormonforstyrrende i kategori 1, og stoffer som er mistenkte å være hormonforstyrrende for menneskers helse eller i miljøet skal klassifiseres hormonforstyrrende i kategori 2.

PBT/vPvB-egenskaper

² [St.meld. nr. 58 \(1996-97\)](#) Miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling - Dugnad for framtida

Stoffer skal klassifiseres og merkes som PBT hvis de oppfyller kriteriene for PBT-identifisering som i dag står i REACH vedlegg XIII. Disse kriteriene er foreslått overført til CLP-forordningens vedlegg I. Det samme gjelder klassifisering og merking som vPvB.

PMT/vPvM-egenskaper

Stoffer skal klassifiseres og merkes som PMT hvis de oppfyller kriterier for PMT-identifisering som er beskrevet i EU-kommisjonens forslag til endring av CLP-forordningens vedlegg I. Det samme gjelder klassifisering og merking som vPvM. I hovedsak er kriteriene for persistens og toksisitet like de som gjelder for PBT/vPvB-egenskaper, mens mobilitet vurderes ut fra fordelingen av stoffet mellom organisk karbon og vann.

Endringer av dagens regelverk

EU-forordninger skal gjelde som norsk lov slik de er, etter innlemmelse i EØS-avtalen, men må gjennomføres i norsk rett. Denne forordningen vil bli gjennomført i CLP-forskriften § 1. Forordningen blir oversatt til norsk i forbindelse med gjennomføringen i Norge og oversettelsen vil tilgjengeliggjøres på Lovdata som lenke i gjennomføringsbestemmelsen.

Konsekvenser av reguleringen

Forordningen styrker eksisterende kjemikalieregulering i EØS-området og vil derved gi økt beskyttelse av helse og miljø. Den samlede innstramningen av kjemikaliepolitikken i Europa forventes på lengre sikt å medføre en betydelig reduksjon i omfanget av skader som kan knyttes til kjemikaliebruk i Europa.

Når forordningen vedtas i EU, er Norge forpliktet til å gjennomføre den. Dermed er norske bedrifter også forpliktet til å følge regelverket, som blir felles for bedrifter som opererer på det europeiske markedet. Dette vil sikre beskyttelse av forbrukere, arbeidstakere og andre som håndterer kjemikaliene, og miljøet. Tilsvarende vil europeiske bedrifter som bringer kjemikalier i omsetning i Norge måtte møte de nye kravene. Siden de aller fleste norske bedrifter som framstiller, omsetter eller benytter kjemikalier i sin produksjon opererer internasjonalt, ville de uansett måtte oppfylle kravene i EU-regelverket for å ha tilgang til det europeiske markedet. Selve gjennomføringen i norsk regelverk vil derfor ikke medføre administrative eller økonomiske konsekvenser utover endringene som allerede følger av EUs nye regelverk.

Forordningen vil medføre at flere stoff og stoffblandinger skal deklarerer til Produktregisteret, jf. deklareringsforskriften § 4. Plikt til å deklarerer inntreder ved produksjon eller import av mer enn 100 kg per år. EU-kommisjonen anslår at inntil 34 stoff og 900 stoffblandinger vil bli omfattet av de nye reglene i 2023 og at inntil 490 stoffer og 12 200 stoffblandinger vil bli identifisert gjennom de nye fareklassene innen 2032³. Virksomheter som vil importere eller produsere stoff eller stoffblandinger som blir klassifisert i de nye fareklassene, kan få økte kostnader til gebyr for deklarerer i Produktregisteret. Per i dag er gebyret 820 kr for hvert av de 100 første deklareringspliktige kjemikaliene, og 135 kr per kjemikalie utover dette, men maksimalt 110 000 kr per år.

³ Commission Staff Working Document (2022) 435 final part 2/5, tabell 12.

Høringsfrist

Kommentarer til forslaget sendes Miljødirektoratet innen **6. mars 2023**.

Denne høringen sendes ut i samråd med Arbeidstilsynet, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), Mattilsynet og Petroleumsstilsynet.

Vi ber om at departementer og de enkelte organisasjonene orienterer relevante etater, underliggende forbund, medlemsbedrifter mv. om høringen.

Eventuelle spørsmål til høringen kan rettes til: ingunn.correll.myhre@miljodir.no